

Σομπέρτ, ο Χάβν και άλλοι κατόπιν τραγουδιστές περίφημοι και συνθέτες. Τά παιδιά εκεί κάνουν αυτά που άκουσαμε, ενώ σ' έμάς παίζουν και τ' άρνιά και' άλληλοπαίζονται.

Η «συμφωνία των άνιδων και καλών ανθρώπων» τό νέο συμφωνικό έργο του κ. Καλομοίρη εύρηξε σέ πρώτη άκρόασι και θαυμαστές και έπικριτές. Βέβαια έργα τέτοιου μήκους δέν είναι δυνατόν νά κριθούν στις λεπτομέρειές τους από μιά και μόνη άκρόασι γι' αυτό ό υποκειμένος περιορίζεται στην έντύπωση που του άφησε τό πραγματικά όρατο «ειδύλλιο στά χωράφια» μέ τό κόρο και την άνθηρή του ένορχήστρωσι και τό φινάλε στά βουνά γιά τό μπριό του.

Τό σκέπτος «ράδαμ, βάδου, γρηά, γρηούλα» κλπ δέν προσθέτι τίποτα τό οδυσιαστικό στή συμφωνική μάζα του όλου έργου. Έουχίνητος μονάχα ή ήχηρή φωνή της μέτζο είδος Νικολαίδη, που μέ σταθερότητα και μέ κάποιου λυρικού πάθος απέδωσε την λυρική άπαγγελία. Τό πρώτο μέρος συνθεμένο σέ ρυθμό 3/4 μέ τονισμό έναλασσόμενο δέν ήμπίρσα να παρακολουθήσω στην εξέλιξι του, διότι κατά δυστυχία έμβήκα στή σάλα πρós τό τέλος. Τό ζαναλέω όμως, πός νέα έργα, τέτοιας ύποστάσεως, πολυσύμφωνα, πρέπει νά τ' άκούσι κανείς δυό και τρεις φορές γιά νά τά αισθανθή και νά τά εκτιμήσει σέ όλες τους τίς λεπτομέρειας. Δέν ζαναδούηκας όμως και έτσι πήραμα μόνο μία άπλή είσα. Και τώρα, βρωτό, άσχετα μέ τό προκαίμενο έργο: Δέν υπάρχουν άραγε άλλα θέματα από την Έλληνική ζωή, έξω από τά γρασιδιά, τά θαμάκια, τους τοσπάνους και τ' άρνιά, που νά μπορούσιν νά έμπνεύσουν έναν Έλληνα συνθέτη και νά τον κάνουν νά τά χρωματίσει μέ τό εξευγενισμένο νεοελληνικό μοτίβο άπαλά και άρατα;

Αν καταγινόμενα πραγματικά στή σύνθεσι και φυσικά, αν είχα τό άπαιτούμενο δημιουργικό ταλέντο θά άδοκίμαζα ένα τέτοιο παίραμα και ό Θεός βοηθός.

Καθός θά διαβάσει ό άναγνώστης σέ άλλη στήλη, ή Έλληνική «ήχητική και ζήουσα» ταίρια ό «Αγαπητικός της βοσκοπούλας» που γυριστικός στήν Έλλάδα άλλα ή μουσική της προσαρμογή έγινε στό Βερολίνο είς άρκτηνή έπιτυχία. Στην έπιτυχία της αυτή πολύ συνέβαλε και ή έντεχνη μουσική του κ. Δ. Λαζάρικα ή όποια συντονίζει και συγχρονίζει τóσιν επίδεξια τά ελληνικά μοτίβα μέ την άγροτική βόσπει τοσ κομπεόλλισου.

Είται μιά καλή άπαρχή που άνοίγει νέο δρόμο στους συνθέτες.

ΔΗΜ. ΔΕΜΟΣΤΟΥΦΗΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ - ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΒΙΕΝΝΗΣ.— Σωστά χελιδονάκια μέσ' στή βαρυγεμονιά μας ήρθαν τό Βιεννεζάικια νά ασχορήσουν τη χαρά ανάμεσά μας μέ τό άληθινό-νητο, τό δροσερό τραγούδι τους. Υπόδειγμα μουσικότητας τό κόρο τους, σωστό γλέντι γι' αυτά και μουταγωγία γιά μας ή έκτέλεσι των θεατρικών έργων των Haydn, Lortzing, Supré, Έν' άγοράκι μόλις 11 ετών ό Altavater χωρίς νά φαίνεται καθόλου πός τό σπέπειται μας έκανε νά καταλάβουμε τί θά πη ταλέντο πειθαρχικά καλλιεργημένο. Ταλέντο ήθοποιοό και τραγουδιστή συγχρόνως, τόσο καλά προσαρμοζόμενο στους τρεις διαφορετικούς ρόλους του «Εύθυμου παλληκαριού» του Supré, της «Δοκιμής της όπερας» του Lortzing και του «Φαρμακοποιού» του Haydn. Στο πρώτο ένας τέλειος ψευδοιταλιάνος της παλιάς σχολής μέ τό πλατύγυρο καπέλλο και τη μακρού μύετια, στο δεύτερο, πράμα άπίστευτο, μιά τρισχαριτωμένη σουμπρέτα, που έβραzes τό κεφάλι σου ότι δέ μπορούσε νά είναι άγοράκι και στο τρίτο ό ζσηφός βοηθός του φαρμακοποιού.

Δεύτερο νούμερο και σπουδαιότατο ό Leo Slapak που θά μπορούσε νά δώσει μάθημα σ' όλες τις σοργαπο των Μουσικών σχολών μας. Έτραγουδήςσε τό Wiegendorf του Mozart (τό άμφοβητούμενο από τον μαθητή του Ries) μέ άφραστή τέχνη, ως σούλτας στην πρώτη στροφή και ως accompagnateur των μικρών συντρόφων του στή δεύτερη, τραγουδώντας τό μέρος του πιάνου.

Έκτός από τις τρεις συναλλίες πούδωσαν τό χαριτωμένα αυτά παιδάκια έλαβαν μέρος και στην δη λαϊκή της όρχήστρας του Ώδειου Άθηνών μέ τη λειτουργία Νέλλ-σωνος του Haydn και τραγούδια των Schumann, Mozart και J. Strauss. Στη λειτουργία

συνέπραξαν και οι κ.κ. Τριανταφόλλου και Εύστρατίου καθώς και το ανδρικό τμήμα της Χοροφίας 'Αθηνών υπό την διεύθυνση του κ. Φ. Οικονομίδη.

Κατά τις τρεις άλλες συναυλίες, πούδωσαν τα παιδάκια έκτος από τα θρησκευτικά τραγούδια των Orlando di Lasso, Praetorius, Gallus, Schumann κλπ., έκτελεσθέντα à cappella στην έντέλεια, εβπαν, συνοδευμένα στο πιάνο από το μεγάλο καλλιτέχνη τόν δάσκαλό τους τόν κ. Gruber και διάφορα βάλς του Γιόχαν Στράους, όπως ό «Γαλιζιος Δούναβις», ή «Νυχτερίδα» κλπ., πρὸς μεγάλην χαράν τών 'Αθηναίων.

Μέ τα καπέλλα στά χέρια και έξαλλα από ένθουοισμὸ ἀπεχαιρέτησαν τὸ κοινὸ—συναμηλικὸ τους κατὰ τὸ πλείστον—πὸν τάπεθεσε, στην τελευταία συναυλία.

Ὁ κ. Θ. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ ἔκανε μιὰ πολὺ ένδιαφέρουσα διάλεξι στις 25 Ἰανουαρίου στὸ Ατeliε: με θέμα τὸ «'Αθηναϊκὸ τραγούδι». Με πολλή πειστικότητα ἀπέδειξε πόσο ἀδικο ἔχουμε πὸν παραμερίζουμε τὸ ἑλληνικὸ λαϊκὸ τραγούδι δίνοντας ἐπίσημη θέση στις διάφορες «Ριόικες» και «Ραμόνες» και με μεγάλο χιοῦμοο ἀνέλυσε τὴν τάση τοῦ ρομηοῦ στη μελαγχολία και μίλησε γιὰ τὰ δάκρυα πὸν χύνει ἀκόμα κι'ὄταν πρόκειται γιὰ τίς πιὸ χαρούμενες στιγμές, όπως τοῦ γάμου π. χ., ὅπου «με θρήνους ἀποχαιρετίζει ἡ μάνα τὴν κόρη της, με θρήνους ἡ κόρη τίς φιλενάδες της, με θρήνους ἡ γειτονιά τὴν κόρη και πάει λέοντας».

Τὴν πραγματικὰ εὐχάριστη αὐτὴ βραδιά συνεπλήρωσε ἡ έκτέλεσι πολλῶν παληῶν και νέων 'Αθηναϊκῶν λαϊκῶν τραγουδιῶν, ἀπὸ γνωστοῦς καλλιτέχνες και μικρὴ χοροφία. Κι' ἔβλεπε κανεὶς τοὺς παληότερους 'Αθηναίους ἀληθινὰ συγκινημένους στὸ ἀκουσμα τῆς «Μυθδαλιᾶς», τοῦ «Χαράζει ἡ αὐγοῦλα» κλπ. Ἡ κ. Τριβέλλα και ὁ κ. Εύστρατίου με τὴν ὠραία τους φωνὴ τραγούδησαν τὸ παλὸν τραγούδι «'Απ' τὰ χεῖλη σου τὸ ῥόδο» και ἐπὶ πλέον ἡ κ. Τριβέλλα μόνη της τὸ «'Επίστεψα» τοῦ Ν. Λαμπελέτ.

Ἡ κ. Τριβέλλα ἔχει ὅπως εἶπαμε ὠραία φωνή, ἀλλὰ τῆς λείπει ἡ ἔκφραση και δέν ψυχολογεῖ ἔκκειο πὸν τραγουδαίει στὸ «'Επίστεψα» π. χ. ἔδωσε δραματικὸ ὕφος, πρᾶγμα πὸν κάνει τὸ τραγούδι αὐτὸ κοιντὸ. Ἄν προσέξουμε τὰ λόγια θὰ δοῦμε πὸς ὁ ποιητῆς μᾶλλον κάποια εἰρωνεία κρύβει σ' αὐτὰ πὸν λέει, ἀλλοιῶς θὰ ἔπρεπε νὰ τὰ πά-
ρουμε γιὰ παιδαριωδιές!

«Θυμᾶσαι κάποι' ἔκλαψες
δίχως καμμιὰν αἰτία
και μούπες νὰ μὴ σάγαπῶ
γιὰτ' εἶναι ἀμαρτία».

Θὰ ἦταν ἀστέιο νὰ παραδεχθοῦμε πὸς μιὰ κοπέλλα ζηταίει ἀπ' τὸν ἀγαπημένο της ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Ἡ σχολαστικὴ θὰ εἶναι ἡ υποκρίτρια. Και τί μεγάλος... ἀλτροῦσμοὸς παρακάτω!

«Γιὰτὶ αὐτὸς πὸν ἔρωτα,
μέσ' στὴν καρδιά του βάλλει
διᾶχνει εὐθύς ἀπ' τὴν καρδιά
κάθε ἀγάπη ἄλλη».

Τίποτα τὸ δραματικὸ λοιπὸν ἔως ἐδῶ. Ἐλαφρὰ εἰρωνεία μᾶλλον και μεγάλος ένθουοισμὸς στὸ φινάλε γιὰ τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα πὸν εἶχε ἡ ἀνειλικρινής αὐτὴ συμβουλή.

«'Απὸ ἐκεῖνη τὴ στιγμή
δέν ἀγαπῶ κανένα
Ὅλο τὸν κόσμο λησμονᾶ
σὰ θυμηθῶ ἐσένα».

Ὅχι μόνον ἡ κ. Τριβέλλα ἀλλὰ και ὄλοι ὄσοι τραγουδοῦν τὸ ὠραίο αὐτὸ τραγούδι τὸχοῦν παρανοήσει. Φταίει ἴσως σ' αὐτὸ ἔκκειο πὸν τόσο σωστὰ παρετήρησε ὁ κ. Συναδινὸς παραπᾶνω: Ἡ κλαψιάρικη ἰδiosisγκρασία μας πὸν μεταβάλλει τὰ πάντα σὲ τραγωδία.

Α. ΜΑΥΤΑ.— Ἐνα πολὺ εὐχάριστο ἀπόγευμα ἐπέρασαν ὄσοι ἄκουσαν τὴν Δίδα Μαῦτα τὸ Σάββατο τῆς 30 Ἰανουαρίου σὴν αἴθουσα τοῦ Ὁδείου 'Αθηνῶν. Τραγούδῃσε ἕνα ἐκλεκτότατο πρόγραμμα ἀποτελούμενο ἀπὸ ἔργα Μπράμς, Βόλφ, Μότσαρτ, Μάλερ, Ρέγκερ, Ράινεκ και Στράους.

‘Η Δνίς Μαύτα ότως, άλλοτε είπαμε, έχει συμπαθητικότητα και όραία φωνή και όσοι έτυχε να ξέρουν τó κομμάτι που τραγουδεί καταλαβαίνουν με πόσο οσοτή αντίληψι τó ζημιηνεύει.

Λέμε γιά όσους ξέρουν τó κομμάτι, γιατί στό ζήτημα της diction ή δνίς Μαύτα ύστερεί δυστυχώς πολύ. Σπάνια άκούει κανείς δλόκληρη φράσι καθαρά. Μόνο μερικές λέξεις που και που. ‘Αν καταγίνη ιδιαίτερα στην άσθρωςι και άποφάσιση νά τραγουδήσι και έλληνικά θά έχει άσφαλώς έπιτυχίες μεγάλης καλλιτέχνιδος.

Κατορθώνει παρά τó βασικό αυτό ελάττωμα ν’ άποδίδη τόσο καλά τις διάφορες μεταπτώσεις με μόνη τή φωνή και τή φυσιογνωμία της που είναι πράγματι πολύ άξιο-πρόσχητη. Παράδειγμα τó «Zwiesprach» (Συνομιλία) τού Reger όπου ή δνίς Μαύτα με μόνη τή φωνή της κατόρθωσε νά διασκεδάση τούς άκροατάς της. Τί θά γινότανε άν καταλαβαίναμε και τί λέει!

Πρέπει νά καταλάβουν οι τραγουδίστρες μας πώς τó τραγούδι άν υπερέχη από τάλλα όργανα αυτό τó όφείλει στό ότι συνδυάζει τήν ποιήσι με τή μουσική, τόν ήχο με τó λόγο και ότι έφ’ όσον τά λόγια δέν προφέρονται καθαρά ή τραγουδιάνται σέ άγνωστη γλώσσα δέν μπορεί νά κινήσουν τó μεγάλο ένδιαφέρον που θάπρεπε. Όλος ό κόσμος δέν ξέρει γερμανικά και γαλλικά κι άν ξέρη οι γλώσσες αυτές είναι ένσους γιά μας, έπομένως άφρηχες. Τό σύνθημά μας έμάς τών νεότερων καλλιτεχνών τού σού κι άν σπουδάσαμε στην Εύρώπη πρέπει νά είναι τó : «*Κάτω τó ξενόγλωσσο τραγούδι!*»

ΣΟΦΙΑ ΚΕΝΤΑΥΡΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ο ΦΟΡΟΣ, Η ΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ. Ξαφνικά γέμισε τó θέατρο μας από θέρσο. Γύρισε ή κ. Κοτοπούλη από τήν ‘Αμερική, έδωσε πολλές συνεντεύξεις, έπατέθηκε με πάθος άνακτόν τού ‘Εθνικού Θεάτρου, τó είπε «Μουσείο, άρτηρσοκληρωτικό, συντηρητικό», μας βεβαίωσε πως θά ξαναγυρίσει πάλι από και που μας ήρθε και σέ δύο μέρες μάθαμε πως θά κάνει έδώ θέατρο με τήν κ. Κυβέλη και με τόν κ. Ματζέ. ‘Ενθουσιάζονται πολλοί νέοι δημοσιογράφοι και, ξαφνικά και τούτη τή φορά, μαθαίνουμε ότι ελαττώνεται και ό φόρος.

Τιμή και δόξα σέ κείνους που άργαστήκανε γιά νά λιγοστάσει ό φόρος. Μά έτσι που έγινε, ύστατα από τις ενέργειες τού κ. Χάλμη και τού κ. Θεοδορίδη φαινεται πως τούς τόν χαρίζουμε τó φόρο σά γιά νά τούς ζητήσουμε συγγνώμη, που κάναμε τó ‘Εθνικό. Σάν βιαστικό προσωπικό! άλλοι τήν ξέρανε τήν ελάττωση από καιρό και τó έγγραφο τού κ. Παπανδρέου έχει 12 τού Γενάρη. ‘Η άπαιλλάγη σχετιζότανε με τήν έναρξη τού ‘Εθνικού και μάς παρουσιάζεται σάν άδάντα τού φανταστικού θιάσου Κυβέλης-Κοτοπούλη...

Περσίερα πράγματα και σκετινά... Σάν ύποπτα και άνακατεμένα.

Πάντως ύπάρχει κάτι τι θετικό: Τό 10 ο). Τιμή και δόξα, τó ξαναλέμε, κι’ άς τó πρωτοχαρεί όποιος θέλει. Τιμή και δόξα στέν κ. Παπανδρέου.

Είναι άχαρακτήριστο τó γιατί ρίχτηκε τού ‘Εθνικού τόσο ή κ. Κοτοπούλη. ‘Έχει δικαιο: Είναι αυτή προσιμένη νά κάνει κάτι τι πού σπουδαίο; ‘Ας τó εξετάσουμε γιατί σχετίζεται με όλα τά προβλήματα της στιγμής αυτής.

Τό ‘Εθνικό θέατρο σέ κάθε τόπο θεωρείται συντηρητικό στη Γαλλία π. χ. Σωστά. ‘Έτσι θεωρήθηκε και τó δικό μας, ένά, αλήθεια, ή μόνη «άρτηρσοκληρωτική» τού πράξη έως τώρα είναι ένά άρθορο φοβισμένο τού κ. Γροπάρη στην «Εργασία», γραμμένο στην καθαρσούσα. Δέν μάς πέρει λόγος νά κάτσουμε νά ύπερασπίσουμε τó ‘Εθνικό θέατρο. Πολλές φορές είπαμε τή γνώμη μας γι’ αυτό στό «Μ. Χ.». Όμως τά γεγονότα είναι κάπως διαφορετικά σήμερα έτσι που έγινε ό θιάσος κι’ άφου άναγνωρίσθηκε ότι ή «φυχή» του είναι ό κ. Φώτος Πολίτης. ‘Επίσης και ή άδικη, καθώς νομίζουμε, καταφορά τής κ. Κοτοπούλη μας έπιδάλη νά ξαναμιλήσουμε.

Λοκπόν τó δικό μας τó ‘Εθνικό θέατρο παρουσιάζει μία ιδιορρημία. Δέν είναι συντηρητικό. Είναι ισχυρό προσιτικό. Βέβαια στις μέρες μας προσιτικό λέγεται κάτι κυρίως που βρίσκεται μέσα στό όριο της ταξικής πάλης και πού άξουηρεται τó προλεταριάτο. ‘Ένας κομμουνιστής θά είχε δικαιο νά τó πει τó ‘Εθνικό «άρτηρσοκληρωτικό» και «Μου-